

Q3

**LIIKETOIMINTAKATSAUS
1-9 | 2019**

C R A M O

KONE- JA LAITEVUOKRAUKSEN UUDEN STRATEGIAN TOTEUTUS ETENEE SUUNNITELLUSTI

Sulkeissa esitetyt luvut, rahavirtaa lukuun ottamatta, koskevat edellisen vuoden vastaavaa jaksoa ja ovat havainnollistavia IFRS 16:n vaikutuksella oikaistuja lukuja. Ellei muuta todeta, osavuosikatsauksen kaikki luvut koskevat kone- ja laitevuokrausliiketoimintaa eli jatkuvia toimintoja osittaisjakautumisen jälkeen (Raportoitu (jatk.)). Tarkemmin eritellyt periaatteet on esitetty sivulla 25.

HEINÄ-SYYSKUU 2019

- Liikevaihto 154,4 (159,6) milj. euroa; laskua 3,2 prosenttia; laskua paikallisissa valuutoissa 1,9 prosenttia.
- Orgaaninen liikevaihdon kasvu -1,9 prosenttia*.
- Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto 26,5 (31,7) milj. euroa tai 17,2 (19,9) prosenttia liikevaihdosta. EBITA-liikevoitto 24,9 (31,7) milj. euroa tai 16,1 (19,9) prosenttia liikevaihdosta.
- Vertailukelpoinen tulos/osake 0,37 (0,54) euroa. Tulos/osake 0,34 (0,54) euroa.
- Jatkuvien toimintojen rahavirta investointien jälkeen 39,2 (-8,6) milj. euroa.

TAMMI-SYYSKUU 2019

- Liikevaihto 455,9 (459,5) milj. euroa; laskua 0,8 prosenttia; kasvua paikallisissa valuutoissa 1,0 prosenttia.
- Orgaaninen liikevaihdon kasvu -0,4 prosenttia*.
- Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto 53,7 (69,0) milj. euroa tai 11,8 (15,0) prosenttia liikevaihdosta. EBITA-liikevoitto 52,4 (68,1) milj. euroa tai 11,5 (14,8) prosenttia liikevaihdosta.
- Vertailukelpoinen tulos/osake 0,70 (1,07) euroa. Tulos/osake 0,67 (1,05) euroa.
- Jatkuvien toimintojen rahavirta investointien jälkeen 71,6 (-30,2) milj. euroa.

MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT NELJÄNNEKSEN AIKANA

- Konserninlaajuinen tuloskehityksen tehostamisohjelma aloitettiin, se etenee suunnitelmien mukaisesti ja tullaan panemaan kokonaisuudessaan täytäntöön vuoden 2019 aikana. Sillä saavutetaan 10–12 miljoonan euron vuosittaiset säästöt, jotka ovat vaiheittain nähtävissä vuoden 2019 neljänneistä neljänneksestä eteenpäin, ja täysi vaikutus saavutetaan vuoden 2020 aikana.
- Cramo järjesti 12.9.2019 pääomamarkkinapäivän, jossa esiteltiin yhtiön päivitetty strategia ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2019-2023 sekä annettiin tulosenuste vuodelle 2020.
- Cramo tiedotti 8.7.2019, että Skandinavia-segmentin johtajaksi, Cramo AB:n toimitusjohtajaksi sekä Cramo-konsernin johtoryhmän jäseneksi on nimitetty Henrik Norrbom. Hän aloitti tehtävässään 12.8.2019.
- Petra Schedin Stergel, johtaja, henkilöstön kehittäminen, ja Cramo-konsernin johtoryhmän jäsen jätti yhtiön 20.8.2019.
- 11.7.2019 antamassaan pörssitiedotteessa Cramo Oyj ennusti vertailukelpoisen EBITA-liikevoiton (Cramon jatkuvien toimintojen osalta ilman Siirtokelpoiset tilat -divisioonaa) olevan toisella vuosineljänneksellä alhaisempi verrattuna edelliseen vuoteen ja koko vuoden 2019 vertailukelpoisen EBITA-liikevoiton laskevan vuoteen 2018 verrattuna.

* Orgaaninen (vuokraus)liikevaihdon kasvu ei huomioi yritysostojen, -myyntien, valuuttakurssien eikä IFRS-standardimuutosten vaikutusta. KBS Infra, hankittu 28.2.2018, on sisällytetty konsernin orgaaniseen liikevaihtoon toisesta vuosineljänneksestä 2019 eteenpäin.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

KESKEISET TUNNUSLUVUT (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*		Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*		
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
Liikevaihto	154,4	159,6	-3,2 %	455,9	459,5	-0,8 %	631,9
Käyttökate	57,2	62,0	-7,8 %	150,1	157,7	-4,8 %	215,4
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto ¹⁾	26,5	31,7	-16,3 %	53,7	69,0	-22,1 %	94,8
% liikevaihdosta	17,2 %	19,9%		11,8 %	15,0 %		15,0 %
EBITA-liikevoitto	24,9	31,7	-21,4 %	52,4	68,1	-23,1 %	93,9
% liikevaihdosta	16,1 %	19,9%		11,5 %	14,8 %		14,9 %
Vertailukelpoinen katsauskauden tulos ¹⁾	16,5	24,2	-31,7 %	31,1	47,8	-34,9 %	61,9
Katsauskauden tulos	15,3	24,2	-36,7 %	29,9	46,9	-36,2 %	61,3
Vertailukelpoinen tulos/osake (EPS), € ¹⁾	0,37	0,54	-31,9 %	0,70	1,07	-35,0 %	1,39
Tulos/osake (EPS), €	0,34	0,54	-36,8 %	0,67	1,05	-36,3 %	1,38
Vertailukelpoinen operatiivinen sidotun pääoman tuotto (ROCE), % ^{1), 2), 3)}				11,6 %	14,4 %		13,9 %
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto (ROCE), % ^{2), 3)}				11,4 %	14,4 %		13,8 %
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto (ROCE), % ^{1), 2)}				8,7 %			10,5 %
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), % ²⁾				8,6 %			10,4 %
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto, % ^{1), 4)}				11,7 %			15,3 %
Oman pääoman tuotto, % ⁴⁾				11,5 %			15,2 %
Nettovelat / käyttökate				1,92	2,08		1,99
Korolliset nettovelat				399,9	447,4	-10,6 %	428,5
Bruttoinvestoinnit (ml. yrityshankinnat), ⁵⁾	21,7	40,5	-46,5 %	68,3	159,1	-57,0 %	185,1
joista tytäryhtiö- ja liiketoimintahankintojen osuus					43,2		43,6
Rahavirta investointien jälkeen	39,2	-8,6		71,6	-30,2		-8,5
Operatiivinen käyttöpääoma ³⁾				653,1	691,8	-5,6 %	692,9
Käyttöpääoma				832,8	877,5	-5,1 %	876,9
Varat yhteensä				965,8	1 030,7	-6,3 %	1 021,7

* IFRS 16:n vaikutuksella oikaistut vuoden 2018 luvut perustuvat havainnollistaviin, raportoitujen vuokratoumusten pohjalta tehtyihin ei-IFRS-laskelmiin, ja ne ovat vertailukohtana vuoden 2019 IFRS 16 -luvuille. Nämä laskelmat on implementoitu vuoden 2017 avaussaldosta lähtien. Luvut ovat IFRS:n ulkopuolista taloudellista lisäinformaatiota, eikä niitä tule pitää raportoituina IFRS-lukuina.

IFRS 16 -standardin käyttöönotolla on merkittävä vaikutus konsernin lukuihin, erityisesti taseeseen, jossa käyttöoikeudet ja vuokrasopimukset on aktivoitu taseen avaussaldoon, mutta myös keskeisiin tunnuslukuihin, kuten sidotun pääoman tuottoon ja nettovelat/käyttökate-tunnuslukuun.

1) Pois lukien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, yksityiskohtaiset tiedot eristä esitetty sivuilla 15–16.

2) Cramo muutti (operatiivisen) sidotun pääoman tuoton laskennan sidotun pääoman määrittelyä 12 kuukauden keskiarvoksi Q4/2018 alkaen. Muutos on tehty myös vertailukausten lukuihin. Tämä 12 kuukauden keskiarvo kuvastaa paremmin sidotun pääoman pitkän aikavälin kehitystä entiseen kahden pisteen väliseen keskiarvoon verrattuna.

3) Operatiivinen sidotun pääoman tuotto-% lasketaan jakamalla EBITA-liikevoitto (viimeisten 12 kuukauden) operatiivisella sidotulla pääomalla (12 kuukauden keskiarvo). Operatiivinen sidottu pääoma lasketaan vähentämällä sidotusta pääomasta liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet. Operatiivinen sidotun pääoman tuotto-% (ROCE) korvaa aiemmin esitetyn sidotun pääoman tuotto-% (ROCE), kuvastaakseen paremmin operatiivista suoriutumista segmenttitasolla tarjoten tarkoituksenmukaisemman vertailukohdan.

4) Oman pääoman tuotto-% (ROE%) on laskettu jakamalla 12 kuukauden rullaava katsauskauden tulos päättävän katsauskauden oman pääoman määrällä.

5) Pois lukien IFRS 16:n mukaiset investoinnit käyttöoikeuksiin, joiden suuruus 1–9/2019 oli 9,8 miljoonaa euroa.

KESKEISET TUNNUSLUVUT (M€)	Raportoitu (jatk.)						
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
Liikevaihto	154,4	159,6	-3,2 %	455,9	459,5	-0,8 %	631,9
Käyttökate	57,2	55,0	4,0 %	150,1	135,9	10,4 %	185,4
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto ¹⁾	26,5	31,0	-14,5 %	53,7	66,9	-19,8 %	92,1
% liikevaihdosta	17,2 %	19,4%		11,8 %	14,6 %		14,6 %
EBITA-liikevoitto	24,9	31,0	-19,7 %	52,4	66,1	-20,7 %	91,2
% liikevaihdosta	16,1 %	19,4%		11,5 %	14,4 %		14,4 %
Vertailukelpoinen katsauskauden tulos ¹⁾	16,5	24,2	-31,7 %	31,1	47,8	-35,9 %	61,9
Katsauskauden tulos	15,3	24,2	-36,7 %	29,9	46,9	-36,2 %	61,3
Vertailukelpoinen tulos/osake (EPS), € ¹⁾	0,37	0,54	-31,9 %	0,70	1,07	-36,0 %	1,39
Tulos/osake (EPS), €	0,34	0,54	-36,8 %	0,67	1,05	-36,3 %	1,38
Henkilöstö keskimäärin				2 661	2 544	4,6 %	2 546

1) Pois lukien vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, yksityiskohtaiset tiedot eristä esitetty sivuilla 15–16.

TOIMITUSJOHTAJAN KOMMENTTI

Cramon kolmas neljännes oli yhtiön ensimmäinen neljännes itsenäisenä kone- ja laitevuokrausyrityksenä. Uusi strategia, Cramo NXT, julkaistiin 12.9.2019 pidetyssä pääomamarkkinapäivässä. Strategiassa määritellään uudet taloudelliset tavoitteet ja se tukee konsernin vision "Your productivity partner in rental and beyond" saavuttamista. Strategia tähtää mahdollisuuksien hyödyntämiseen erottautumalla tuotteilla, palveluilla ja innovatiivisilla digihankkeilla, joilla pyritään parantamaan asiakkaidemme tuottavuutta. Tämä tulee olemaan menestyksemme avaintekijä.

Cramon tuloskehitys vuoden kolmannella neljänneksellä jäi odotetusti edellisvuotta heikommaksi ja kaikkien segmenttien vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto heikkeni edellisestä vuodesta. Toisaalta rahavirta kehittyi vuosineljänneksen aikana erittäin vahvasti, ja liiketoiminnan rahavirta kasvoi 16,9 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Rahavirta investointien jälkeen oli 39,2 miljoonaa euroa, 47,8 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Parantaaksemme kilpailu- ja tuloksetekokykyämme jatkossa, olemme aloittaneet konserninlaajuisen tuloskehityksen tehostamisohjelman varmistaaksemme tehokkaamman kulurakenteen. Tehostamisohjelma etenee suunnitellusti sisältäen henkilöstökulujen ja liiketoiminnan muiden kulujen leikkauksia. Ohjelma pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön vuoden 2019 aikana ja sillä saavutetaan 10–12 miljoonan euron vuosittaiset säästöt, jotka ovat vaiheittain nähtävissä vuoden 2019 viimeisestä neljänneksestä eteenpäin, ja täysi vaikutus saavutetaan vuoden 2020 aikana.

Konsernin liikevaihto kolmannella vuosineljänneksellä oli hieman edellisvuotta alhaisempi vertailukelpoisissa valuutoissa. Markkinaympäristö on tasoittumassa monissa maissa, mikä tekee liikevaihdon kasvattamisesta ja kannattavuuden kehittämisestä haastavampaa. Ruotsissa liikevaihto laski 8,3 prosenttia paikallisessa valuutassa, mikä johtui pääasiassa suurten teollisuusprojektien päättymisestä ja uusien projektien lykkääntymisestä loppusyksyyn 2019. Vuoden 2019 toisella vuosineljänneksellä allekirjoitettiin kuitenkin sopimukset kahdesta suuresta projektista, joiden myönteiset vaikutukset alkavat näkyä vuoden 2019 neljänneistä neljänneksestä eteenpäin. Norjassa liikevaihdon kasvu jatkui hyvänä, ja sitä tukivat korkea kysyntä sekä kaluston määrän ja palvelumyynnin kasvu. Suomessa liikevaihto ja kannattavuus olivat lähes viime vuoden tasolla, kun taas muissa Itä-Euroopan maissa haastavampi markkinaympäristö vaikutti tuloskehitykseen. Keski-Euroopan liikevaihto kasvoi merkittävästi edellisvuoteen verrattuna KBS Infran teollisuusprojektien vetämänä. Kannattavuus ei ole kuitenkaan vielä tyydyttävällä tasolla.

Näemme paljon kasvumahdollisuuksia markkinoillamme erityisesti tietyissä asiakassegmenteissä ja tuotealueissa, joissa meillä on mahdollisuus laajentua ja vahvistaa markkina-asemaamme. Jatkamme uuden strategiamme toteutusta tulevien kuukausien aikana ja viemme kustannussäästöohjelmamme loppuun. Cramo on luotettu brändi ja meillä on kattava tuotevalikoima, lojaalit asiakkaat ja erittäin sitoutuneet työntekijät. Edellä mainittu yhdistettynä uuteen strategiaamme varmistaa, että olemme valmistautuneet hyvin tulevaisuuteen, jolloin investoimme kasvumahdollisuuksiin ja optimoimme kannattavuutta saavuttaaksemme annetun tulosennusteen vuodelle 2020, jonka mukaan EBITA-liikevoitto on yli 75 miljoonaa euroa.

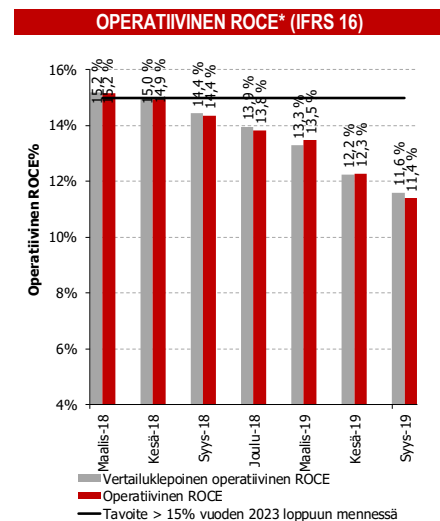
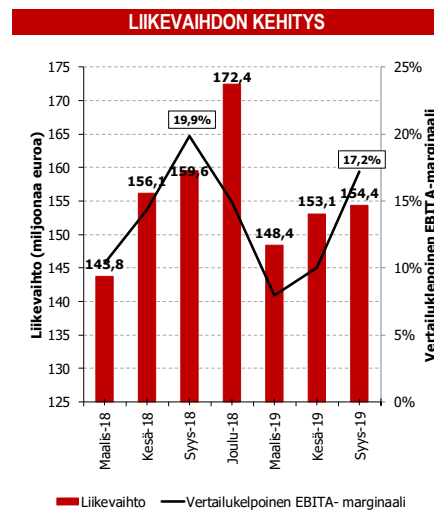
Leif Gustafsson, Cramo-konsernin toimitusjohtaja

MARKKINANÄKYMÄT

European Rental Association (ERA) ennustaa kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden kasvavan noin 4–5 prosenttia vuonna 2020 kaikissa ERA:n ennusteiden piirissä olevissa maissa, joissa Cramolla on toimintaa, paitsi Puolassa, jossa kasvun ennustetaan olevan 8,2 prosenttia. Forecon odottaa kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden pienentyvän 1 prosenttia Ruotsissa ja 2 prosenttia Virossa vuonna 2020, kun taas Norjassa odotetaan 4 prosentin kasvua, Suomessa ja Liettuassa 2 prosentin kasvua.

Kone- ja laitevuokrauksessa kysynnän muutokset seuraavat yleensä rakennusmarkkinoita viiveellä. Markkinatutkimuslaitos Euroconstruct arvioi kesäkuun 2019 ennusteissaan rakentamisen kokonaismarkkinan pienentyvän 3 prosenttia Ruotsissa ja Suomessa vuonna 2020. Ruotsin rakennusteollisuuden (Sveriges Bygginindustrier) viimeisimmän lokakuussa 2019 päivitetyn ennusteen mukaan paikalliset rakennusmarkkinat kääntyvät 2 prosentin laskuun vuonna 2020. Norjassa rakennusmarkkinan odotetaan kasvavan 2 prosenttia. Saksassa ja Itävallassa kasvun arvioidaan olevan -0,7% ja 1.2%.

KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Luvut sisältävät havainnollistavan IFRS 16:n vaikutuksen. IFRS 16 -standardin käyttöönotolla on merkittävä vaikutus konsernin lukuihin, erityisesti taseeseen, jossa käyttöoikeudet ja vuokrasopimukset on aktivoitu taseen avaussaldoon, mutta myös keskeisiin tunnuslukuihin, kuten sidotun pääoman tuottoon ja nettovelat/käyttökate-tunnuslukuun.

* Cramo muutti (operatiivisen) sidotun pääoman tuoton laskennan (operatiivisen) sidotun pääoman määrittelyä 12 kuukauden keskiarvoksi Q4/2018 alkaen. Muutos on tehty myös vertailukausien lukuihin.

Tammi-syyskuussa Cramo-konsernin liikevaihto laski 0,8 prosenttia (kasvua 1,0 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 455,9 (459,5) miljoonaa euroa. KBS Infra, joka hankittiin 28.2.2018, vaikutti positiivisesti liikevaihdon kasvuun. Valuuttakurssit laskivat liikevaihtoa -8,0 miljoonaa euroa, mikä johtui pääasiassa heikentyneestä Ruotsin kruunusta. Konsernin orgaaninen liikevaihdon kasvu oli -1,8 miljoonaa euroa (-0,4 prosenttia).

Liikevaihto laski kolmannella vuosineljänneksellä 3,2 prosenttia (1,9 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 154,4 (159,6) miljoonaa euroa. Kysyntä ja markkinaympäristö ovat tasoittumassa monissa maissa, mikä vaikeuttaa liikevaihdon kasvua entisestään. Konsernin liikevaihdon orgaaninen kasvu neljänneksellä oli negatiivinen ja oli lopulta -1,9 prosenttia. Keski-Eurooppa tuki konsernin orgaanisen liikevaihdon kasvua pääasiassa KBS Infran positiivisen liikevaihdon kehityksen ansiosta. Orgaaninen liikevaihdon kasvu Suomessa ja Itä-Euroopassa oli negatiivinen. Heikko orgaaninen liikevaihdon kasvu Skandinaviassa johtui vaatimattomasta liikevaihdon kehityksestä Ruotsissa.

Tammi-syyskuussa Cramo-konsernin vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski 22,1 prosenttia ja oli 53,7 (69,0) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto% oli 11,8 (15,0) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuus laski kaikissa segmenteissä, mikä johtui pääasiassa odotettua alhaisemmasta liikevaihdon kasvusta, poikkeuksellisista KBS Infran organisaatiomuutokseen liittyvistä kuluista (-0,8 miljoonaa euroa) Keski-Euroopassa sekä Ruotsin kruunun heikosta kurssista (-1,7 miljoonaa euroa) Skandinaviassa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa -1,3 miljoonaa euroa (eritelty sivun 14 taulukossa). Vertailukauden EBITA-liikevoitto sisälsi -0,9 miljoonaa euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka liittyvät KBS Infran hankinnan transaktiokuluihin.

Kolmannen vuosineljänneksen vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski 16,3 prosenttia ja oli 26,5 (31,7) miljoonaa euroa eli 17,2 (19,9) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuus laski kaikissa segmenteissä. Laskun taustalla oli liikevaihdon heikko kehitys Ruotsissa, mikä pääasiassa johtui suurten teollisuusprojektien päättymisestä ja uusien projektien lykkääntymisestä vuoden 2019 loppusyksylle, sekä heikosta Ruotsin kruunun kurssista. EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat heinä-syyskuussa -1,6 miljoonaa euroa (eritelty sivun 14 taulukossa).

Rahoituskulut (netto) olivat -10,6 (-8,0) miljoonaa euroa tammi-syyskuussa ja -4,0 (-2,4) miljoonaa euroa kolmannella vuosineljänneksellä. Vaihtelu johtui erityisesti IFRS 5 mukaisten jatkuvien toimintojen periaatteiden soveltamisesta vertailukausien lukujen oikaisemiseen raportoituihin lukuihin nähden ja siihen liittyvästä tiettyjen rahoituserien ajoituserosta tilikauden 2018 vuosineljänneksen välillä, mikä tasoittuu koko tilikauden tasolla.

Katsauskauden tulos oli 29,9 (46,9) miljoonaa euroa tammi-syyskuussa ja kolmannen vuosineljänneksen tulos 15,3 (24,2) miljoonaa euroa. Tammi-syyskuun vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 0,70 (1,07) euroa ja osakekohtainen tulos 0,67 (1,05) euroa. Vastaavat luvut kolmannella vuosineljänneksellä olivat 0,37 (0,54) euroa ja 0,34 (0,54) euroa. Vertailukelpoinen operatiivinen sidotun pääoman tuotto oli 11,6 prosenttia ja operatiivinen sidotun pääoman tuotto 11,4 prosenttia. Nettovelat/käyttökate -tunnusluku 30.9.2019 oli 1,92 (2,08).

Tammi-syyskuun jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 113,4 (88,2) miljoonaa euroa ja jatkuvien toimintojen rahavirta investointien jälkeen oli 71,6 (-30,2) miljoonaa euroa, jossa vertailukauden luku sisälsi -43,2 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan. IFRS 16:n käyttöönotto muutti rahavirtalaskelman rivien välistä esitystapaa, sillä vuokravelan lyhennykset esitetään rahoituksen rahavirrassa, mikä parantaa liiketoiminnan rahavirtaa ja rahavirtaa investointien jälkeen 30,7 miljoonaa euroa. Kolmannella vuosineljänneksellä jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 58,5 (41,6) miljoonaa euroa ja jatkuvien toimintojen rahavirta investointien jälkeen 39,2 (-8,6) miljoonaa euroa.

Cramo-konsernin investoinnit olivat tammi-syyskuussa 68,3 (159,1) miljoonaa euroa ja laskivat merkittävästi kaikissa segmenteissä. Vertailukaudella KBS Infran hankinnan vaikutus investointeihin oli 43,2 miljoonaa euroa. Cramo-konsernin investoinnit kolmannella vuosineljänneksellä olivat 21,7 (40,5) miljoonaa euroa.

TULOSKEHITYS SEGMENTEITTÄIN

Cramo-konsernin liiketoimintasegmentit ovat Skandinavia, Suomi ja Itä-Eurooppa ja Keski-Eurooppa.

Sulkeissa olevat luvut ovat edellisen vuoden vastaavan jakson IFRS 16:n vaikutuksella oikaistuja havainnollistavia lukuja, kuten tämän asiakirjan alussa on mainittu. Tämä koskee myös Keskeiset tunnusluvut -taulukoissa esitettyjä aiempien vuosien lukuja ().*

SKANDINAVIA

UUSIEN TEOLLISUUSPROJEKTIN LYKKÄYS RUOTSISSA VAIKUTTI NEGATIIVISESTI KANNATTAVUUTEEN, NORJAN KANNATTAVUUS PYSYI VAKAANA

Skandinaviassa tammi-syyskuun liikevaihto laski edellisen vuoden tasolta 6,4 prosenttia (3,6 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 253,2 (270,4) miljoonaa euroa. Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli -3,6 prosenttia. Epäsuotuisa valuuttakurssien kehitys laski liikevaihtoa -7,9 miljoonaa euroa pääasiassa heikon Ruotsin kruunun takia. Ruotsissa liikevaihto laski 8,4 prosenttia (5,4 prosenttia paikallisessa valuutassa), mikä johtui pääasiassa suurten teollisuusprojektien päättymisestä ja uusien projektien lykkääntymisestä vuoden 2019 loppusyksylle. Norjassa liikevaihdon kasvu jatkui hyvänä, ja sitä tukivat korkea kysyntä sekä kaluston määrän kasvu.

Vuoden kolmannella neljänneksellä liikevaihto laski 8,4 prosenttia (6,1 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 79,6 (86,9) miljoonaa euroa. Heikentyneiden valuuttakurssien vaikutus liikevaihdon laskuun oli -2,1 miljoonaa euroa. Orgaaninen liikevaihdon kasvu oli -6,1 prosenttia. Ruotsissa liikevaihto laski 10,4 prosenttia (8,3 prosenttia paikallisessa valuutassa), johtuen pääasiassa suurten teollisuusprojektien päättymisestä ja uusien projektien lykkääntymisestä vuoden 2019 loppusyksylle. Kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto Norjassa oli hyvällä tasolla, ja sitä tuki palveluiden myynti.

Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski 19,2 prosenttia tammi-syyskuussa ja oli 43,6 (53,9) miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa Ruotsin liikevaihdon heikkenemisestä. Norjassa vuokrausliikevaihto paransi myyntikatetta, mutta toisaalta suurempi kaluston määrä aiheutti suuremmat välilliset kustannukset ja poistot. Tammi-syyskuussa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli -0,1 miljoonaa euroa. Ne liittyivät konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestelykuluihin Norjassa. Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski 16,6 prosenttia vuoden kolmannella neljänneksellä ja johtui pääasiassa heikentyneestä Ruotsin liikevaihdosta. Konserninlaajuinen kustannussäästöohjelma etenee suunnitellusti. Siihen liittyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,1 miljoonaa euroa kolmannella vuosineljänneksellä.

Ruotsissa rakentamisen markkinakysyntä on tasaantunut viimeisellä vuosineljänneksillä ja markkinatilanne on vaihteleva eri alueiden välillä. Viimeisimpien markkinanäkymien mukaan uudisrakentamisen (asuinrakentaminen ja muu rakentaminen) laskun odotetaan jatkuvan Ruotsissa vuonna 2020. Yleismarkkinatilanne on silti edelleen aktiivinen ja kasvua on nähtävissä tietyillä alueilla ja joissakin asiakassegmenteissä, kuten teollisuusasiakassegmentissä, johon Cramo on siirtänyt resursseja. Vuoden 2019 toisella vuosineljänneksellä tehtiin sopimukset kahdesta suuresta projektista, joiden myönteiset vaikutukset alkavat näkyä vuoden 2019 viimeisestä neljänneksestä eteenpäin.

Norjassa markkina on edelleen vahva ja rakentamisen markkinan kasvun odotetaan vuonna 2019 olevan 4,7 prosenttia etenkin maa- ja vesirakentamisen ansiosta. Foreconin mukaan vuokrausmarkkinan odotetaan kasvavan 2 prosenttia vuonna 2019.

Keskeiset tunnusluvut

(M€)	Raportoitu			ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus			2018
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	
Liikevaihto	79,6	86,9	-8,4 %	253,2	270,4	-6,4 %	370,5
EBITA-liikevoitto	16,0	19,4	-17,1 %	43,5	53,9	-19,3 %	74,8
% liikevaihdosta	20,2 %	22,3 %		17,2 %	19,9 %		20,2 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	16,1	19,4	-16,6 %	43,6	53,9	-19,2 %	74,8
% liikevaihdosta	20,3 %	22,3 %		17,2 %	19,9 %		20,2 %
Operatiivinen ROCE				19,5 %	22,8 %		22,2 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				19,5 %	22,8 %		22,2 %

(M€)	Raportoitu						
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
Liikevaihto	79,6	86,9	-8,4 %	253,2	270,4	-6,4 %	370,5
EBITA-liikevoitto	16,0	19,0	-15,4 %	43,5	52,8	-17,6 %	73,3
% liikevaihdosta	20,2 %	21,8 %		17,2 %	19,5 %		19,8 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	16,1	19,0	-14,9 %	43,6	52,8	-17,4 %	73,3
% liikevaihdosta	20,3 %	21,8 %		17,2 %	19,5 %		19,8 %
Operatiivinen ROCE				20,3 %	27,4 %		26,6 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				20,4 %	27,4 %		26,6 %

Kauden lopussa Skandinavia-segmentti sisältää Ruotsin ja Norjan toiminnot.

MARKKINAN TASAUTUMINEN VAIKUTTAA LIKEVAIHTOON JA KANNATTAVUUTEEN

Suomen ja Itä-Euroopan tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi 0,2 prosenttia (0,3 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 107,5 (107,2) miljoonaa euroa. Segmentin orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 0,3 prosenttia Liettuan vetämänä. Liikevaihdon kasvu tasoittui Puolassa ja Virossa ja pysyi ennallaan Suomessa. Segmentin liikevaihto laski kolmannella vuosineljänneksellä 1,6 prosenttia (1,6 prosenttia paikallisissa valuutoissa). Liikevaihto laski kaikissa maissa Liettuaa lukuun ottamatta. Markkinakehitys on tasautumassa kaikissa maissa, mikä vaikuttaa liikevaihdon kasvuun.

Tammi-syyskuun vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski 11,2 prosenttia ja oli 14,3 (16,0) miljoonaa euroa eli 13,3 (15,0) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuus heikkeni kaikissa maissa, lukuun ottamatta Liettuaa. Kannattavuuden heikkeneminen johtui liikevaihdon vaatimattomasta kehityksestä ja liiketoiminnan muiden tuottojen alenemisesta. Suomessa kannattavuuden kasvuun tähtäävät toimenpiteet sekä toimeenpantu liiketoiminnan muutosohjelma alkoivat tuottaa tulosta ja kannattavuus oli lähes viime vuoden tasolla. Liikevaihdon kasvu jatkui vahvana Liettuassa, mikä vaikutti positiivisesti kannattavuuteen. Kolmannen vuosineljänneksen vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto oli 8,1 (8,7) miljoonaa euroa, mikä johtui pääosin heikommasta liikevaihdosta ja liikevaihdon rakenteen muutoksesta. Kaikissa maissa käynnistettiin konserninlaajuinen kustannussäästöohjelma tavoitteena kannattavuuden parantaminen.

Kysyntä Suomen kone- ja laitevuokrausmarkkinoilla pysyi ennallaan kolmannella vuosineljänneksellä. Foreconin mukaan kone- ja laitevuokrausmarkkinan odotetaan kasvavan 2 prosenttia vuonna 2020. Kasvua tukevat muut sektorit kuin asuntojen uudisrakentaminen. Esimerkiksi teollisuusasiakassegmentin ja korjausrakentamisen odotetaan kasvavan. Markkina on edelleen vakaa Virossa, mutta kasvu on pysähtynyt. Markkinatilanne Liettuassa jatkuu hyvänä, mutta kasvu on hidastunut. Puolassa markkina on laskussa, sillä uusia asuntorakennushankkeita käynnistyy vähemmän ja tämä vuosi jää odotusten vastaisesti edellisen vuoden tasolle.

Suomi ja Itä-Eurooppa -segmentin EBITA-liikevoitto sisältää Cramon osuuden sen Venäjällä ja Ukrainassa toimivan yhteisyritys Fortrentin nettotuloksesta. Tammi-syyskuussa Fortrentin nettotulos oli 2,6 (0,8) miljoonaa euroa, josta Cramon osuus oli 1,3 (0,4) miljoonaa euroa. Heinä-syyskuussa Fortrentin nettotulos oli 1,2 (0,6) miljoonaa euroa, josta Cramon osuus oli 0,6 (0,3) miljoonaa euroa.

SUOMI JA ITÄ-
EUROOPPA

Keskeiset tunnusluvut

(M€)	Raportoitu (jatk.)			ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus			
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	Raportoitu (jatk.)	1-9/18	Muutos %	2018
Liikevaihto	38,3	38,9	-1,6 %	107,5	107,2	0,2 %	147,0
EBITA-liikevoitto	8,1	8,7	-6,7 %	14,3	16,0	-11,2 %	23,6
% liikevaihdosta	21,1 %	22,3 %		13,3 %	15,0 %		16,0 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	8,1	8,7	-6,7 %	14,3	16,0	-11,2 %	23,6
% liikevaihdosta	21,1 %	22,3 %		13,3 %	15,0 %		16,0 %
Operatiivinen ROCE				11,8 %	13,1 %		12,9 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				11,8 %	13,0 %		12,9 %

(M€)	Raportoitu (jatk.)						
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
Liikevaihto	38,3	38,9	-1,6 %	107,5	107,2	0,2 %	147,0
EBITA-liikevoitto	8,1	8,5	-4,9 %	14,3	15,6	-8,4 %	22,9
% liikevaihdosta	21,1 %	21,8 %		13,3 %	14,5 %		15,6 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	8,1	8,5	-4,9 %	14,3	15,6	-8,4 %	22,9
% liikevaihdosta	21,1 %	21,8 %		13,3 %	14,5 %		15,6 %
Operatiivinen ROCE				12,2 %	15,0 %		14,7 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				12,2 %	14,8 %		14,7 %

Kauden lopussa Suomi ja Itä-Eurooppa -segmentti sisältää Suomen, Puolan, Viron ja Liettuan toiminnot sekä Fortrent-konsernin toiminnot. Entisen Siirtokelpoiset tilat -divisioonan Viron ja Liettuan toiminnot, jotka eivät siirtyneet osittaisjakautumisessa Adapteolle, on sisällytetty segmentin lukuihin.

KESKI-EUROPPA

VAHVA LIIKEVAIHDON KASVU KBS INFRAN VETÄMÄNÄ

Tammi-syyskuussa Keski-Euroopan liikevaihto nousi 16,5 prosenttia (16,6 prosenttia paikallisissa valuutoissa) ja oli 95,4 (81,9) miljoonaa euroa. Liikevaihdon kasvuun vaikutti positiivisesti KBS Infran hankinta. Segmentin orgaaninen liikevaihdon kasvu oli vahva 9,3 prosenttia, ja kasvua tuki KBS Infra. Tsekin tasavallan ja Itävallan liikevaihto kasvoi raportointikaudella. Saksassa vuokrausliikevaihdon kehitys jatkui odotettua alhaisempana. Uusien koneiden jälleenmyynnin kasvu kompensoi vuokrausliikevaihdon alenemistä. Muutos liikevaihdon rakenteessa kuitenkin laski kannattavuutta alhaisemman myyntikatteen vuoksi. Segmentin orgaaninen vuokrausliikevaihto kasvoi 3,9 prosenttia.

Kolmannella vuosineljänneksellä liikevaihto oli 36,5 (33,7) miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa KBS Infrasta, jonka liikevaihto kasvoi 2,5 miljoonaa euroa kolmannella vuosineljänneksellä. Segmentin orgaaninen liikevaihdon kasvu oli 8,3 prosenttia ja orgaaninen vuokrausliiketoiminnan kasvu 6,1 prosenttia.

Tammi-syyskuussa segmentin vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto laski ja oli EUR 4,1 (6,9) miljoonaa euroa. Poikkeukselliset, KBS Infran organisaatiomuutokseen liittyvät kulut heikensivät kannattavuutta -0,8 miljoonaa euroa raportointikaudella. Vertailukaudella vastaavat kustannukset olivat yhteensä -0,4 miljoonaa euroa ja liittyivät irtisanomissopimuksen kannustinkustannuksiin, markkina- ja strategiakatsauksen konsultointikustannuksiin sekä KBS Infran vastuusitoumusten uudelleenarvostamisen positiiviseen vaikutukseen. Alhainen vuokrausliikevaihto ja odotettua korkeampi uusien koneiden jälleenmyynti Saksassa laskivat kannattavuutta alhaisemman myyntikatteen vuoksi. KBS Infran kannattavuuden kasvu etenee suunnitelmien mukaan, ja sitä tukevat laajennusinvestoinnit. Saksassa ollaan parhaillaan toteuttamassa toimenpideohjelmaa tavoitteena nostaa liiketoiminnan kannattavuutta. Ohjelmassa optimoidaan kulutasoa sekä parannetaan kaluston hallintaa, operatiivista tehokkuutta ja myynnin tehokkuutta. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tammi-syyskuussa olivat 1,1 miljoonaa euroa (eritelty sivun 14 taulukossa). Vertailukaudella vastaavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa ja liittyivät KBS Infran hankinnasta aiheutuneisiin transaktiokuluihin.

Kolmannen vuosineljänneksen vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto oli 4,3 (5,7) miljoonaa euroa eli 11,7 (17,0) prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuuteen vaikuttivat myynnin rakenteen muutos sekä kasvaneet välilliset kustannukset ja poistot johtuen

KBS Infran kasvuinvestoinneista. Heinä-syyskuussa EBITA-liikevoitto sisälsi -0,9 miljoonaa euroa vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, jotka liittyvät KBS Infran hankinnasta aiheutuneisiin transaktiokuluihin.

Saksassa rakennusmarkkinan kasvu on hidastumassa. KBS Infran markkinatilanne on edelleen melko vahva ja uusien sopimusten tilanne näyttää lupaavalta. Tsekin tasavallassa ja Slovakiassa markkinan kasvu on tasaantumassa ja tiettyjen alueiden kilpailu on lisääntymässä. Itävallassa ja Unkarissa markkina on pysynyt hyvänä.

Keskeiset tunnusluvut

	Raportoitu			ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus			
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
(M€)							
Liikevaihto	36,5	33,7	8,3 %	95,4	81,9	16,5 %	114,4
EBITA-liikevoitto	3,4	5,7	-40,3 %	5,2	6,0	-14,0 %	8,6
% liikevaihdosta	9,4 %	17,0 %		5,4 %	7,3 %		7,5 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	4,3	5,7	-25,3 %	4,1	6,9	-40,8 %	9,5
% liikevaihdosta	11,7 %	17,0 %		4,3 %	8,4 %		8,3 %
Operatiivinen ROCE				4,7 %	5,5 %		5,8 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				4,0 %	6,1 %		6,4 %

	Raportoitu						
	7-9/19	7-9/18	Muutos %	1-9/19	1-9/18	Muutos %	2018
(M€)							
Liikevaihto	36,5	33,7	8,3 %	95,4	81,9	16,5 %	114,4
EBITA-liikevoitto	3,4	5,6	-38,9 %	5,2	5,6	-8,0 %	8,1
% liikevaihdosta	9,4 %	16,6 %		5,4 %	6,8 %		7,1 %
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	4,3	5,6	-23,6 %	4,1	6,5	-37,3 %	8,9
% liikevaihdosta	11,7 %	16,6 %		4,3 %	7,9 %		7,8 %
Operatiivinen ROCE				4,8 %	6,1 %		6,5 %
Vertailukelpoinen operatiivinen ROCE				4,1 %	6,9 %		7,2 %

Keski-Eurooppa -segmentti sisältää Saksan, Itävallan, Unkarin, Tsekin tasavallan ja Slovakian toiminnot.

KONSERNITIEDOT JATKUVA LIIKETOIMINTA

KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Liikevaihto	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9
Liiketoiminnan muut tuotot	4,1	3,7	13,3	12,8	17,3
Materiaalit ja palvelut	-50,0	-48,9	-148,6	-146,8	-204,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-34,1	-34,1	-111,9	-109,2	-147,9
Liiketoiminnan muut kulut	-17,8	-25,6	-59,9	-80,7	-112,0
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	0,6	0,3	1,3	0,4	0,5
KÄYTTÖKATE	57,2	55,0	150,1	135,9	185,4
Poistot ja arvonalentumiset käyttöomaisuudesta	-32,3	-24,0	-97,8	-69,9	-94,2
EBITA-liikevoitto	24,9	31,0	52,4	66,1	91,2
% liikevaihdosta	16,1 %	19,4 %	11,5 %	14,4 %	14,4 %
Yrityshankinnoista aiheutuneet poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-1,0	-2,9	-2,8	-3,8
Liikevoitto	23,9	30,0	49,5	63,2	87,4
% liikevaihdosta	15,5 %	18,8 %	10,8 %	13,8 %	13,8 %
Rahoituskulut (netto)	-4,0	-1,7	-10,6	-6,0	-10,2
Tulos ennen veroja	19,9	28,3	38,9	57,2	77,2
% liikevaihdosta	12,9 %	17,7 %	8,5 %	12,5 %	12,2 %
Tuloverot	-4,6	-4,1	-8,9	-10,3	-15,9
Katsauskauden tulos	15,3	24,2	29,9	46,9	61,3
% liikevaihdosta	9,9 %	15,2 %	6,6 %	10,2 %	9,7 %
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	15,3	24,2	29,9	46,9	61,3
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,34	0,54	0,67	1,05	1,38
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	0,34	0,54	0,67	1,05	1,37

Taseen luvut sisältävät ainoastaan konsernin jatkuvat toiminnot vertailukausilta, joka on poikkeus IFRS 5:n osalta, ja tämän vuoksi raportoidut luvut eivät täsmää aikaisemmin raportoituihin lukuihin.

KONSERNITASE (M€)	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	635,9	562,5	559,1
Liikearvo	116,5	119,1	119,1
Muut aineettomat hyödykkeet	54,7	60,1	59,1
Laskennalliset verosaamiset	9,1	13,0	10,2
Osuudet yhteisyrityksissä	8,4	6,3	5,7
Muut korolliset saamiset *	6,4	9,7	8,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset *	2,8	2,3	2,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä	833,8	773,0	764,2
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	8,3	9,2	7,9
Muut korolliset saamiset *	0,1	0,8	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset *	112,3	126,0	124,4
Tuloverosaamiset	4,4	3,9	3,4
Johdannaisinstrumentit	0,5	0,9	1,9
Rahavarat	6,4	3,0	3,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	132,0	143,9	140,7
VARAT YHTEENSÄ	965,8	916,9	904,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma yhteensä	386,6	388,9	403,6
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	235,7	217,6	206,7
Vuokraelat	59,3	0,9	0,4
Johdannaisinstrumentit	7,2	6,6	7,2
Laskennalliset verovelat	52,9	59,8	55,4
Eläkevelat	1,8	1,8	1,8
Muut pitkäaikaiset velat		2,0	1,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	356,9	288,8	273,2
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	78,2	116,9	106,2
Vuokraelat	33,0	1,1	1,3
Johdannaisinstrumentit	1,0	0,8	0,4
Osto- ja muut velat	103,9	117,9	113,6
Tuloverovelat	6,1	2,2	6,4
Varaukset		0,2	0,2
Lyhytaikaiset velat yhteensä	222,3	239,2	228,1
Velat yhteensä	579,2	528,0	501,3
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	965,8	916,9	904,9

* Vertailukauden 1–12/2018 taseen saatavissa on tehty luokittelumuutos. Muutoksen seurauksena vertailukauden pitkäaikaiset muut korolliset saamiset kasvoivat 5,5 miljoonaa euroa ja myyntisaamiset ja muut saamiset pienentyivät vastaavasti. Lyhytaikaisissa saamisissa muutoksen vastaava vaikutus oli 5,4 miljoonaa euroa.

Raportoitu konsernin rahavirtalaskelma esitetään raportointikauden voimassa olevien standardivaatimusten mukaisesti. Vuoden 2019 rahavirrat esitetään IFRS 16:n mukaisesti, kun taas vuoden 2018 rahavirrat esitetään aikaisemman vuokrasopimusstandardin IAS 17:n mukaisesti. IFRS 16:n käyttöönotolla ei ollut vaikutusta rahavirran kokonaismäärään, vaan se muutti ainoastaan vuokrasopimusten rahavirtojen esittämistä laskelman erien välillä. Vuokrasopimusvelan vuokramaksut esitetään rahoituksen rahavirrassa (vaikutus verrattuna edelliseen kauteen 30,7 miljoonaa euroa), ja koron osuus esitetään liiketoiminnan rahavirrassa.

Konsernin rahavirtalaskelma sisältää sekä konsernin jatkuvat että lopetetut toiminnot vertailukausilta IFRS 5:n mukaisesti, ja tämän vuoksi eivät ole vertailukelpoisia nykyisten kanssa. Lopetetut toiminnot sisältää jakautumisvoiton määrältään 369,8 miljoonaa euroa tuloksessa ennen veroja ja vastaavan ei-rahavirtavaikutteisen oikaisun ei-rahavirtavaikutteisessa jakautumisvoiton käyvässä arvossa.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)	Ml. jatkuva liiketoiminta ja lopetetut toiminnot Raportoitu				
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Liiketoiminnan rahavirta					
Tulos ennen veroja	19,4	35,9	427,9	80,3	105,3
Ei-rahavirtavaikutteiset oikaisut	33,9	32,0	126,8	90,6	126,1
Ei-rahavirtavaikutteinen jakautumisvoiton käypä arvo			-369,8		
Käyttöpääoman muutos	10,7	-8,8	2,9	-17,3	1,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	64,0	59,2	187,8	153,6	232,3
Rahoituserät, netto	-3,0	-4,5	-15,3	-15,5	-19,8
Maksetut verot	-2,6	-4,8	-11,3	-14,2	-17,1
Liiketoiminnan nettorahavirta	58,5	49,9	161,3	123,9	195,5
Investointien rahavirta					
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-24,9	-61,1	-102,9	-156,0	-212,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	5,6	6,9	16,3	21,1	26,9
Tytäryhtiö- ja liiketoimintahankintojen nettorahavirta		-1,2	-0,8	-19,7	-160,0
Investointien nettorahavirta	-19,3	-55,4	-87,4	-154,5	-345,9
Rahavirta investointien jälkeen	39,2	-5,5	73,9	-30,6	-150,4
Rahoituksen rahavirta					
Korollisten saamisten muutos	20,6	0,4	22,3	0,6	3,0
Leasingvelan lyhennykset	-8,6		-32,6		
Korollisten velkojen muutos	-47,0	5,2	-23,2	71,3	190,6
Maksetut osingot			-40,2	-37,9	-37,9
Rahoituksen nettorahavirta	-35,0	4,7	-73,7	31,9	153,3
Rahavarojen muutos	4,2	-0,8	0,2	1,3	3,0
Rahavarat kauden alussa	2,3	4,8	6,4	2,6	2,6
Rahavarat myydyissä liiketoiminnoissa	-0,1	0,0	-0,1	0,1	0,9
Kurssierot	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Rahavarat kauden lopussa	6,4	4,0	6,4	4,0	6,4

RAPORTOIDUT SEGMENTTITIEDOT

Liikevaihto (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	79,6	86,9	253,2	270,4	370,5
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	38,3	38,9	107,5	107,2	147,0
Keski-Eurooppa	36,5	33,7	95,4	81,9	114,4
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Konserni	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9

EBITA-liikevoitto (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	16,0	19,0	43,5	52,8	73,3
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	8,1	8,5	14,3	15,6	22,9
Keski-Eurooppa	3,4	5,6	5,2	5,6	8,1
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,7	-2,1	-10,5	-7,9	-13,1
Konserni	24,9	31,0	52,4	66,1	91,2

EBITA-liikevoitto%	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	20,2 %	21,8 %	17,2 %	19,5 %	19,8 %
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	21,1 %	21,8 %	13,3 %	14,5 %	15,6 %
Keski-Eurooppa	9,4 %	16,6 %	5,4 %	6,8 %	7,1 %
Konserni	16,1 %	19,4 %	11,5 %	14,4 %	14,4 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät EBITA-liikevoitossa (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia ¹⁾	-0,1		-0,1		
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))					
Keski-Eurooppa ²⁾	-0,9		1,1	-0,9	-0,9
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit ³⁾	-0,7		-2,4		
Konserni	-1,6		-1,3	-0,9	-0,9

1) Skandinavian EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa -0,1 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestelykuluihin Norjassa. Vertailukaudella ei kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

2) Keski-Euroopan EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa 1,1 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvän hankintamenon ehdollisen osan vastuun vapauttamiseen (1,9 miljoonaa euroa) ja KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin (-0,9 miljoonaa euroa). Heinä-syyskuussa EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin. Vuonna 2018 EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankinnan neuvonanto- ja transaktiokuluihin.

3) Konsernin tammi-syyskuun EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -1,8 miljoonaa euroa liittyen jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin. Vastaavat luvut heinä-syyskuulle olivat -0,7 miljoonaa euroa, josta -0,2 miljoonaa euroa liittyi jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin.

Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	16,1	19,0	43,6	52,8	73,3
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	8,1	8,5	14,3	15,6	22,9
Keski-Eurooppa	4,3	5,6	4,1	6,5	8,9
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,0	-2,1	-8,2	-7,9	-13,1
Konserni	26,5	31,0	53,7	66,9	92,1

Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto%	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	20,3 %	21,8 %	17,2 %	19,5 %	19,8 %
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	21,1 %	21,8 %	13,3 %	14,5 %	15,6 %
Keski-Eurooppa	11,7 %	16,6 %	4,3 %	7,9 %	7,8 %
Konserni	17,2 %	19,4 %	11,8 %	14,6 %	14,6 %

Liikevoitto (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	15,6	18,5	42,1	51,3	71,3
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	7,9	8,3	13,6	14,9	22,0
Keski-Eurooppa	3,1	5,3	4,3	4,9	7,1
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,7	-2,1	-10,5	-7,9	-13,1
Konserni	23,9	30,0	49,5	63,2	87,4

Liikevoitto-%	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	19,6 %	21,3 %	16,6 %	19,0 %	19,2 %
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	20,6 %	21,3 %	12,7 %	13,9 %	15,0 %
Keski-Eurooppa	8,6 %	15,7 %	4,5 %	6,0 %	6,2 %
Konserni	15,5 %	18,8 %	10,8 %	13,8 %	13,8 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia ¹⁾	-0,1		-0,1		
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))					
Keski-Eurooppa ²⁾	-0,9		1,1	-0,9	-0,9
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit ³⁾	-0,7		-2,4		
Konserni	-1,6		-1,3	-0,9	-0,9

1) Skandinavian EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa -0,1 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestelykuluihin Norjassa. Vertailukaudella ei kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

2) Keski-Euroopan EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa 1,1 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvän hankintamenon ehdollisen osan vastuun vapauttamiseen (1,9 miljoonaa euroa) ja KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin (-0,9 miljoonaa euroa). Heinä-syyskuussa EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin. Vuonna 2018 EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankinnan neuvonanto- ja transaktiokuluihin.

3) Konsernin tammi-syyskuun EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -1,8 miljoonaa euroa liittyen jatkuvien toimintojen strategiaprosessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin. Vastaavat luvut heinä-syyskuulle olivat -0,7 miljoonaa euroa, josta -0,2 miljoonaa euroa liittyi jatkuvien toimintojen strategiaprosessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin.

Vertailukelpoinen liikevoitto (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	15,7	18,5	42,1	51,3	71,3
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	7,9	8,3	13,6	14,9	22,0
Keski-Eurooppa	4,0	5,3	3,2	5,8	8,0
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,0	-2,1	-8,2	-7,9	-13,1
Konserni	25,6	30,0	50,8	64,1	88,3

Vertailukelpoinen liikevoitto-%	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	19,7 %	21,3 %	16,6 %	19,0 %	19,2 %
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	20,6 %	21,3 %	12,7 %	13,9 %	15,0 %
Keski-Eurooppa	10,9 %	15,7 %	3,3 %	7,1 %	7,0 %
Konserni	16,6 %	18,8 %	11,1 %	14,0 %	14,0 %

Operatiivinen sidottu pääoma** (M€)	7-9/19	7-9/18	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Skandinavia			305,6	285,8	285,2
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))			179,9	159,2	159,8
Keski-Eurooppa			171,4	133,8	135,5
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit			-3,8	-1,0	-4,4
Kone- ja laitevuokraus			653,1	577,9	576,1

** Operatiivinen sidottu pääoma sisältää vain jatkuvien toimintojen osuuden. Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminta, siltä osin kuin sitä ei siirretty Adapteolle, sisältyy vastaavien oikaistujen Kone- ja laitevuokraussegmenttien lukuihin.

Liikevaihto maittain (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Ruotsi	64,1	71,5	203,8	222,5	303,8
Suomi	24,5	24,6	70,9	71,2	97,6
Saksa	29,6	27,3	78,0	65,8	92,3
Norja	15,5	15,4	49,4	47,9	66,7
Muut maat (Raportoitu (jatk.))	20,9	20,9	54,6	52,6	72,2
Konserni	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9

Konsernin EBITA-liikevoiton täsmäytys tulokseen ennen veroja (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Konsernin EBITA-liikevoitto	24,9	31,0	52,4	66,1	91,2
Yrityshankinnoista ja myynneistä aiheutuneet poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-1,0	-2,9	-2,8	-3,8
Liikevoitto	23,9	30,0	49,5	63,2	87,4
Rahoituserät	-4,0	-1,7	-10,6	-6,0	-10,2
Tulos ennen veroja	19,9	28,3	38,9	57,2	77,2

Poistot ja arvonalentumiset aineellisesta ja aineettomasta käyttöomaisuudesta** (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	-14,7	-11,1	-45,6	-32,9	-44,0
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	-8,8	-7,0	-26,4	-20,6	-27,6
Keski-Eurooppa	-8,3	-5,5	-24,2	-15,2	-21,0
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-0,5	-0,4	-1,5	-1,3	-1,7
Kone- ja laitevuokraus	-32,3	-24,0	-97,8	-69,9	-94,2

** Poistot ja arvonalentumiset aineellisesta ja aineettomasta käyttöomaisuudesta poislukien poistot ja arvonalentumiset, jotka johtuvat hankintamenojen kohdistuksista (yrityshankinnoissa).

Bruttoinvestoinnit segmenteittäin** (M€)	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	6,7	16,2	17,2	56,2	69,5
Suomi ja Itä-Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	6,7	11,9	18,1	32,0	36,6
Keski-Eurooppa	8,1	12,0	31,8	69,1	77,1
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	0,1	0,4	1,3	1,8	1,8
Konserni	21,7	40,5	68,3	159,1	185,1

** Bruttoinvestoinnit sisältää vain investoinnit omaiin varoihin. IFRS 16 -standardin mukaiset uudet käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 9,8 miljoonaa euroa 1-9/2019.

Liikevaihdon muutoksen erittely segmenteittäin				
Liikevaihto (M€)	Skandinavia	Suomi ja Itä- Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	Keski- Eurooppa	Konserni
1-9/2018	270,4	107,2	81,9	459,5
Hankinnat			6,3	6,3
Orgaaninen kasvu	-9,4	0,4	7,3	-1,8
Valuuttakurssien muutokset	-7,9	-0,1	-0,1	-8,0
1-9/2019	253,2	107,5	95,4	455,9

Liikevaihdon muutoksen erittely segmenteittäin				
Liikevaihto (M€)	Skandinavia	Suomi ja Itä- Eurooppa (Raportoitu (jatk.))	Keski- Eurooppa	Konserni
7-9/2018	86,9	38,9	33,7	159,6
Hankinnat			0,0	0,0
Orgaaninen kasvu	-5,2	-0,6	2,8	-3,0
Valuuttakurssien muutokset	-2,1	0,0	0,0	-2,2
7-9/2019	79,6	38,3	36,5	154,4

KONSERNITIEDOT ML. HAVAINNOLLISTAVA IFRS 16:N VAIKUTUS*

* IFRS 16:n vaikutuksella oikaistut vuoden 2018 luvut perustuvat havainnollistaviin, raportoitujen vuokrasitoumusten pohjalta tehtyihin ei-IFRS-laskelmiin, ja ne muodostavat vertailukohdan vuoden 2019 IFRS 16 -luvulle. Cramo julkaisi IFRS:n ulkopuolista taloudellista lisäinformaatiota IFRS 16 -standardin vaikutuksista vuoteen 2018 pörssitiedotteella 29.3.2019. Esitetty rahavirtalaskelma on laskettu uudelleen niin, että se sisältää ainoastaan konsernin jatkuvat toiminnot. IFRS 16:n vaikutusta ei kuitenkaan ole sisällytetty vertailukauden lukuihin.

KONSERNIN TULOSLASKELMA (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Liikevaihto	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9
Liiketoiminnan muut tuotot	4,1	3,7	13,3	12,8	17,3
Materiaalit ja palvelut	-50,0	-48,9	-148,6	-146,8	-204,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-34,1	-34,1	-111,9	-109,2	-147,9
Liiketoiminnan muut kulut	-17,8	-18,5	-59,9	-59,0	-82,0
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	0,6	0,3	1,3	0,4	0,5
KÄYTTÖKATE	57,2	62,0	150,1	157,7	215,4
Poistot ja arvonalentumiset käyttöomaisuudesta	-32,3	-30,3	-97,8	-89,6	-121,5
EBITA-liikevoitto	24,9	31,7	52,4	68,1	93,9
% liikevaihdosta	16,1 %	19,9 %	11,5 %	14,8 %	14,9 %
Yrityshankinnoista aiheutuneet poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-1,0	-2,9	-2,8	-3,8
Liikevoitto	23,9	30,7	49,5	65,3	90,1
% liikevaihdosta	15,5 %	19,3 %	10,8 %	14,2 %	14,3 %
Rahoituskulut (netto)	-4,0	-2,4	-10,6	-8,0	-12,9
Tulos ennen veroja	19,9	28,3	38,9	57,2	77,2
% liikevaihdosta	12,9 %	17,7 %	8,5 %	12,5 %	12,2 %
Tuloverot	-4,6	-4,1	-8,9	-10,3	-15,9
Katsauskauden tulos	15,3	24,2	29,9	46,9	61,3
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	15,3	24,2	29,9	46,9	61,3
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	0,34	0,54	0,67	1,05	1,38
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	0,34	0,54	0,67	1,05	1,37

KONSERNITASE (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	635,9	676,3	676,0
Liikearvo	116,5	119,1	119,1
Muut aineettomat hyödykkeet	54,7	60,1	59,1
Laskennalliset verosaamiset	9,1	13,0	10,2
Osuudet yhteisyrityksissä	8,4	6,3	5,7
Muut korolliset saamiset **	6,5	9,7	8,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset **	2,7	2,4	2,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä	833,8	886,9	881,0
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	8,3	9,2	7,9
Muut korolliset saamiset **	0,1	0,8	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset **	112,3	126,0	124,4
Tuloverosaamiset	4,4	3,9	3,4
Johdannaisinstrumentit	0,5	0,9	1,9
Rahavarat	6,4	3,0	3,0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	132,0	143,9	140,7
VARAT YHTEENSÄ	965,8	1 030,7	1 021,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma yhteensä	386,6	388,9	403,6
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	235,7	157,0	144,4
Vuokraelat ***	59,3	88,2	90,0
Johdannaisinstrumentit	7,2	6,6	7,2
Laskennalliset verovelat	52,9	59,8	55,4
Eläkevelat	1,8	1,8	1,8
Muut pitkäaikaiset velat		2,0	1,6
Pitkäaikaiset velat yhteensä	356,9	315,5	300,5
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	78,2	177,5	168,5
Vuokraelat ***	33,0	27,8	28,6
Johdannaisinstrumentit	1,0	0,8	0,4
Osto- ja muut velat	103,9	117,9	113,6
Tuloverovelat	6,1	2,2	6,4
Varaukset		0,2	0,2
Lyhytaikaiset velat yhteensä	222,3	326,4	317,7
Velat yhteensä	579,2	641,9	618,1
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	965,8	1 030,7	1 021,7

** Vertailukauden 1–12/2018 taseen saatavissa on tehty luokittelumuutos. Muutoksen seurauksena vertailukauden pitkäaikaiset muut korolliset saamiset kasvoivat 5,5 miljoonaa euroa ja myyntisaamiset ja muut saamiset pienentyivät vastaavasti. Lyhytaikaisissa saamisissa muutoksen vastaava vaikutus oli 5,4 miljoonaa euroa.

*** Vuokraelan jakautuminen pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen välillä on korjattu.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (M€)	Jatkuva liiketoiminta				
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Liiketoiminnan nettorahavirta	58,5	41,6	113,4	88,2	141,1
Investointien nettorahavirta	-19,3	-50,2	-41,8	-118,4	-149,6
Rahavirta investointien jälkeen	39,2	-8,6	71,6	-30,2	-8,5

SEGMENTTITIEDOT ML. HAVAINNOLLISTAVA IFRS 16:N VAIKUTUS

* IFRS 16:n vaikutuksella oikaistut vuoden 2018 luvut perustuvat havainnollistaviin, raportoitujen vuokrasitoumusten pohjalta tehtyihin ei-IFRS-laskelmiin, ja ne ovat vertailukohtana vuoden 2019 IFRS 16 -luvuille. Cramo julkaisi IFRS:n ulkopuolista taloudellista lisäinformaatiota IFRS 16 -standardin vaikutuksista vuoteen 2018 pörssitiedotteella 29.3.2019.

Liikevaihto (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	79,6	86,9	253,2	270,4	370,5
Suomi ja Itä-Eurooppa	38,3	38,9	107,5	107,2	147,0
Keski-Eurooppa	36,5	33,7	95,4	81,9	114,4
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Konserni	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9

EBITA-liikevoitto (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	16,0	19,4	43,5	53,9	74,8
Suomi ja Itä-Eurooppa	8,1	8,7	14,3	16,0	23,6
Keski-Eurooppa	3,4	5,7	5,2	6,0	8,6
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,7	-2,1	-10,5	-7,8	-13,0
Konserni	24,9	31,7	52,4	68,1	93,9

EBITA-liikevoitto%	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	20,2 %	22,3 %	17,2 %	19,9 %	20,2 %
Suomi ja Itä-Eurooppa	21,1 %	22,3 %	13,3 %	15,0 %	16,0 %
Keski-Eurooppa	9,4 %	17,0 %	5,4 %	7,3 %	7,5 %
Konserni	16,1 %	19,9 %	11,5 %	14,8 %	14,9 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät EBITA-liikevoitossa (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia ¹⁾	-0,1		-0,1		
Suomi ja Itä-Eurooppa					
Keski-Eurooppa ²⁾	-0,9		1,1	-0,9	-0,9
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit ³⁾	-0,7		-2,4		
Konserni	-1,6		-1,3	-0,9	-0,9

1) Skandinavian EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa -0,1 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestelykuluihin Norjassa. Vertailukaudella ei kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

2) Keski-Euroopan EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa 1,1 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvän hankintamenon ehdollisen osan vastuun vapauttamiseen (1,9 miljoonaa euroa) ja KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin (-0,9 miljoonaa euroa). Heinä-syyskuussa EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin. Vuonna 2018 EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankinnan neuvonanto- ja transaktiokuluihin.

3) Konsernin tammi-syyskuun EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -1,8 miljoonaa euroa liittyen jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin. Vastaavat luvut heinä-syyskuulle olivat -0,7 miljoonaa euroa, josta -0,2 miljoonaa euroa liittyi jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin.

Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	16,1	19,4	43,6	53,9	74,8
Suomi ja Itä-Eurooppa	8,1	8,7	14,3	16,0	23,6
Keski-Eurooppa	4,3	5,7	4,1	6,9	9,5
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,0	-2,1	-8,2	-7,8	-13,0
Konserni	26,5	31,7	53,7	69,0	94,8

Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto%	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	20,3 %	22,3 %	17,2 %	19,9 %	20,2 %
Suomi ja Itä-Eurooppa	21,1 %	22,3 %	13,3 %	15,0 %	16,0 %
Keski-Eurooppa	11,7 %	17,0 %	4,3 %	8,4 %	8,3 %
Konserni	17,2 %	19,9 %	11,8 %	15,0 %	15,0 %

Liikevoitto (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	15,6	18,9	42,1	52,4	72,8
Suomi ja Itä-Eurooppa	7,9	8,5	13,6	15,4	22,7
Keski-Eurooppa	3,1	5,4	4,3	5,3	7,6
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,7	-2,1	-10,5	-7,8	-13,0
Konserni	23,9	30,7	49,5	65,3	90,1

Liikevoitto-%	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	19,6 %	21,7 %	16,6 %	19,4 %	19,7 %
Suomi ja Itä-Eurooppa	20,6 %	21,7 %	12,7 %	14,3 %	15,4 %
Keski-Eurooppa	8,6 %	16,1 %	4,5 %	6,5 %	6,6 %
Konserni	15,5 %	19,3 %	10,8 %	14,2 %	14,3 %

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia ¹⁾	-0,1		-0,1		
Suomi ja Itä-Eurooppa					
Keski-Eurooppa ²⁾	-0,9		1,1	-0,9	-0,9
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit ³⁾	-0,7		-2,4		
Konserni	-1,6		-1,3	-0,9	-0,9

1) Skandinavian EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa -0,1 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestelykuluihin Norjassa. Vertailukaudella ei kirjattu vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

2) Keski-Euroopan EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat tammi-syyskuussa 1,1 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvän hankintamenon ehdollisen osan vastuun vapauttamiseen (1,9 miljoonaa euroa) ja KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin (-0,9 miljoonaa euroa). Heinä-syyskuussa EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankintaan liittyvien erien selvittämistä koskeviin kuluihin. Vuonna 2018 EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -0,9 miljoonaa euroa liittyen KBS Infran hankinnan neuvonanto- ja transaktiokuluihin.

3) Konsernin tammi-syyskuun EBITA-liikevoiton vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -1,8 miljoonaa euroa liittyen jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa liittyen konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin. Vastaavat luvut heinä-syyskuulle olivat -0,7 miljoonaa euroa, josta -0,2 miljoonaa euroa liittyi jatkuvien toimintojen strategiaproessin neuvonantokuluihin ja -0,5 miljoonaa euroa konserninlaajuisen kustannussäästöohjelman aiheuttamiin uudelleenjärjestely- ja neuvonantokuluihin.

Vertailukelpoinen liikevoitto (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	15,7	18,9	42,1	52,4	72,8
Suomi ja Itä-Eurooppa	7,9	8,5	13,6	15,4	22,7
Keski-Eurooppa	4,0	5,4	3,2	6,2	8,5
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit	-2,0	-2,1	-8,2	-27,1	-36,2
Konserni	25,6	30,7	50,8	66,1	91,0

Vertailukelpoinen liikevoitto-%	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Skandinavia	19,7 %	21,7 %	16,6 %	19,4 %	19,7 %
Suomi ja Itä-Eurooppa	20,6 %	21,7 %	12,7 %	14,3 %	15,4 %
Keski-Eurooppa	10,9 %	16,1 %	3,3 %	7,5 %	7,4 %
Konserni	16,6 %	19,3 %	11,1 %	14,4 %	14,4 %

Operatiivinen sidottu pääoma** (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
			30.9.2019	30.9.2018	31.12.2018
Skandinavia			305,6	348,8	349,6
Suomi ja Itä-Eurooppa			179,9	187,4	187,2
Keski-Eurooppa			171,4	156,3	160,0
Kohdistamattomat erät ja eliminoinnit			-3,8	-0,7	-3,9
Konserni			653,1	691,8	692,9

** Operatiivinen sidottu pääoma sisältää vain jatkuvien toimintojen osuuden. Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminta, siltä osin kuin sitä ei siirretty Adaptoelle, sisältyy vastaavien oikaistujen Kone- ja laitevuokraussegmenttien lukuihin.

Liikevaihto maittain (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Ruotsi	64,1	71,5	203,8	222,5	303,8
Suomi	24,5	24,6	70,9	71,2	97,6
Saksa	29,6	27,3	78,0	65,8	92,3
Norja	15,5	15,4	49,4	47,9	66,7
Muut maat	20,9	20,9	54,6	52,6	72,2
Konserni	154,4	159,6	455,9	459,5	631,9

Konsernin EBITA-liikevoiton täsmäytys tulokseen ennen veroja (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Konsernin EBITA-liikevoitto	24,9	31,7	52,4	68,1	93,9
Yrityshankinnoista ja myynneistä aiheutuneet poistot ja arvonalentumiset	-1,0	-1,0	-2,9	-2,8	-3,8
Liikevoitto	23,9	30,7	49,5	65,3	90,1
Rahoituserät	-4,0	-2,4	-10,6	-8,0	-12,9
Tulos ennen veroja	19,9	28,3	38,9	57,2	77,2

Poistot ja arvonalentumiset aineellisesta ja aineettomasta käyttöomaisuudesta** (M€)	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	Raportoitu (jatk.)	ml. havainnollistava IFRS 16 vaikutus*	
	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18	2018
Kone- ja laitevuokraus, Skandinavia	-14,7	-14,1	-45,6	-42,4	-57,5
Kone- ja laitevuokraus, Suomi ja Itä- Eurooppa	-8,8	-8,7	-26,4	-25,6	-34,4
Kone- ja laitevuokraus, Keski- Eurooppa	-8,3	-7,1	-24,2	-20,0	-27,6
Konserni	-32,3	-30,3	-97,8	-89,6	-121,5

** Poistot ja arvonalentumiset aineellisesta ja aineettomasta käyttöomaisuudesta poislukien poistot ja arvonalentumiset, jotka johtuvat hankintamenojen kohdistuksista (yrityshankinnoissa).

TÄTÄ LIIKETOIMINTAKATSAUSTA KOSKEVAT ERITYISET ESITTÄMISPERIAATTEET

Cramo on ottanut IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöön 1.1.2019 alkaen. Sulkeissa esitetyt luvut, rahavirtaa lukuun ottamatta, koskevat edellisen vuoden vastaavaa jaksoa ja ovat havainnollistavia IFRS 16:n vaikutuksella oikaistuja lukuja, jotka perustuvat raportoitujen vuokrasitoumusten pohjalta tehtyihin ei-IFRS-laskelmiin ja muodostavat vertailukohtan vuoden 2019 IFRS 16 -luvuille. Nämä laskelmat on otettu käyttöön vuoden 2017 avausaldosta lähtien. Luvut ovat IFRS:n ulkopuolista taloudellista lisäinformaatiota, eikä niitä tule käsitellä raportoituina IFRS-lukuina. Vaikutukset katsauskauden tulokseen on tasoitettu yksittäisinä kausina. Rahavirtalaskelmaan vaikutti vain liiketoiminnan ja rahoituksen rahavirtaerien välinen esitystavan muutos, joka johtuu siitä, että aikaisemmat vuokratustannukset esitetään nyt vuokrasopimusvelan poistoina rahoituksen rahavirrassa.

Cramo päätti esittää edellisen vuoden vastaavan jakson luvut havainnollistavalla IFRS 16:n vaikutuksella oikaistuna, jonka tarkoitus on antaa lukijalle vertailukelpoisempi käsitys katsauskauden liiketoiminnasta. Cramo julkaisi IFRS:n ulkopuolista taloudellista lisäinformaatiota IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutuksesta vuoteen 2018 pörssitiedotteella 29.3.2019 (www.cramogroup.com).

Cramo Oyj:n osittaisjakautuminen saatiin päätökseen 30.6.2019. Ellei muuta todeta, osavuosikatsauksen kaikki luvut koskevat kone- ja laitevuokrausliiketoimintaa eli jatkuvia toimintoja osittaisjakautumisen jälkeen (Raportoitu (jatk.)). Edellisen vuoden vastaavat kaudet on oikaistu koskemaan vain jatkuvia toimintoja tarkoituksena kuvata jatkuvien toimintojen taloudellista tilannetta, joten vertailukausien tiedot eivät täsmää aikaisemmin raportoituihin tietoihin. Rahavirtalaskelma sisältää sekä jatkuvat että lopetetut toiminnot vertailukausista IFRS 5 -standardin mukaisesti, joten se ei ole vertailukelpoinen nykyisen kauden kanssa. Aiemmin 4.6.2019 julkaistiin tilintarkastamattomat taloudelliset tiedot, jotka havainnollistivat Cramon jatkuvien toimintojen tulosta ja taloudellista asemaa tilanteessa, jossa osittaisjakautuminen olisi toteutettu 1.1.2018. Tiedote on saatavana Cramon verkkosivustolla (www.cramogroup.com).

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (%) *	=	$\frac{\text{Tiikauden voitto (rullaava 12 kk)}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$	x 100
Sidotun pääoman tuotto, ROCE (%) **	=	$\frac{\text{Liikevoitto (rullaava 12 kk)}}{\text{Sidottu pääoma tiikaudella (12:n kk keskiarvo)}}$	x 100
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto (operatiivinen ROCE), % **	=	$\frac{\text{EBITA-liikevoitto (rullaava 12 kk)}}{\text{Operatiivinen sidottu pääoma tiikaudella (12:n kk keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat - rahavarat	
Nettovelkaantumisaste (%)	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$	x 100
Henkilöstö keskimäärin	=	Tiikauden kalenterikuukausien lopussa palveluksessa olleen henkilökunnan lukumäärän keskiarvo, oikaistuna osa-aikaisten henkilöiden lukumäärällä	
Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tiikauden tulos (emoyhtiön omistajille kuuluva osuus)}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tiikaudella keskimäärin}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tiikauden lopussa}}$	
EBITA-liikevoitto	=	Liikevoitto + yrityshankinnoista aiheutuneet aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	
Käyttökate (EBITDA)	=	EBITA-liikevoitto + poistot	
Sidottu pääoma	=	Käyttöomaisuus + käyttöpääoma	
Operatiivinen sidottu pääoma	=	Sidottu pääoma - liikearvo - muut aineettomat oikeudet	
Nettovelat / käyttökate (EBITDA)	=	$\frac{\text{Kauden lopun nettovelat}}{\text{Rullaava 12 kuukauden käyttökate (EBITDA)}}$	
Vertailukelpoinen EBITA-liikevoitto	=	EBITA-liikevoitto - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen tulos/osake	=	$\frac{\text{Tiikauden tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä (rullaava 12 kuukautta)}}{\text{Osakkeiden oikaistu lukumäärä tiikaudella keskimäärin}}$	
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto (%) *	=	$\frac{\text{Tiikauden voitto oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä (rullaava 12 kk)}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$	x 100
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, ROCE (%) **	=	$\frac{\text{Liikevoitto oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä (rullaava 12 kk)}}{\text{Sidottu pääoma tiikaudella (12:n kk keskiarvo)}}$	x 100
Vertailukelpoinen operatiivinen sidotun pääoman tuotto, ROCE (%) **	=	$\frac{\text{EBITA-liikevoitto oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä (rullaava 12 kk)}}{\text{Operatiivinen sidottu pääoma tiikaudella (12:n kk keskiarvo)}}$	x 100
Orgaaninen (vuokraus)liikevaihdon kasvu, %	=	(Vuokraus)liikevaihdon kasvu liiketoiminnoista, jotka ovat olleet yhtiön omistuksessa koko kuluvan ja vertailukauden ajan (poislukien yritysostot, -myynnit sekä valuuttakurssien vaikutus)	
Bruttomarginaali, %	=	(Liikevaihto - materiaalit ja palvelut) / liikevaihto	

* Oman pääoman tuotto (ROE) on laskettu jakamalla 12 kuukauden rullaava katsauskauden tulos päättävän katsauskauden oman pääoman määrällä.

** Cramo muutti tunnusluvun ((operatiivinen) ROCE) laskennan sidotun pääoman määrittelyä 12 kuukauden keskiarvoksi Q4/2018 alkaen. Muutos on tehty myös vertailukausien lukuihin. 12 kuukauden keskiarvo kuvastaa paremmin sidotun pääoman pitkän aikavälin kehitystä entiseen kahden pisteen väliseen keskiarvoon verrattuna.

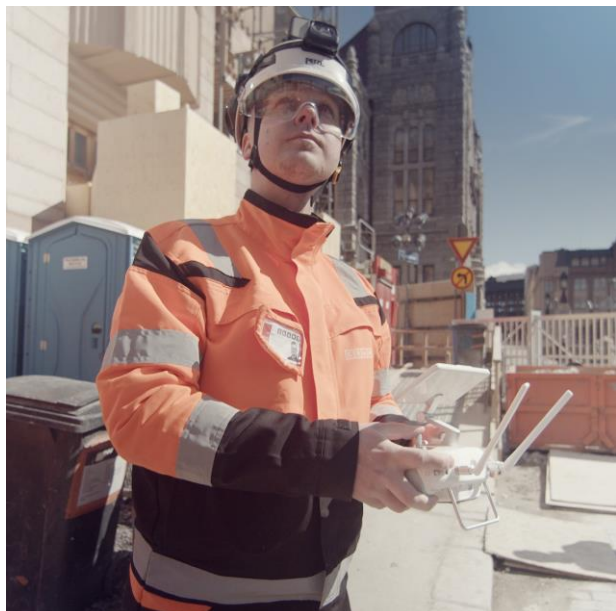
Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (EAMV) on julkaissut vaihtoehtoisia tunnuslukuja koskevan ohjeistuksen. Cramo esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja parantaakseen liiketoiminnan analysointia ja vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole IFRS-raportoinnissa käytettäviä tunnuslukuja, eikä niitä tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin.

STRATEGIA 2019–2023:

YOUR PRODUCTIVITY PARTNER IN RENTAL AND BEYOND

Strategian päätavoitteet ovat:

- Huipputason tuloksentekokyky
- Vahva asema teollisuussegmentissä
- Alan johtava palveluntarjoaja
- Alan digijohtaja

STRATEGIA 2019–2023

TALOUDELLISET TAVOITTEET

Cramo on määrittänyt taloudelliset tavoitteet vuosille 2019-2023 pohjautuen Cramo NXT -strategiaan. Taloudelliset tavoitteet ovat:

- Kaksinumeroinen EPS-kasvu vuosien 2019-2023 aikana
- Operatiivinen ROCE > 15 % vuoden 2023 loppuun mennessä
- Nettovelka/EBITDA alhaisempi kuin 3,0x
- Osingonjakosuhte > 50 % osakekohtaisesta tuloksesta (EPS)

C R A M O

Cramo Oyj:n vuoden 2019 tilinpäätöstiedote vuodelta 2019 julkaistaan tiistaina 11.2.2020.

Vuosikertomus, joka sisältää täydellisen tilinpäätöksen vuodelta 2019, julkaistaan yrityksen verkkosivuilla viikolla 10/2020.

Cramo julkaisee puolivuositarkastuksen ja kaksi liiketoimintakatsausta vuonna 2020 seuraavasti:

- **28.4.2020: Liiketoimintakatsaus tammi-maaliskuulta 2020**
- **29.7.2020: Puolivuositarkastus tammi-kesäkuulta 2020**
- **30.10.2020: Liiketoimintakatsaus tammi-syyskuulta 2020**

Cramo Oyj:n vuoden 2020 varsinainen yhtiökokous 2020 pidetään torstaina 26.3.2020 Helsingissä.

Tämä ei ole IAS 34 -standardin mukainen osavuositarkastus. Yhtiö noudattaa arvopaperimarkkinalain mukaista puolivuositarkastusta ja julkistaa vuoden kolmen ja yhdeksän ensimmäisen kuukauden osalta liiketoimintakatsaukset, joissa esitetään yhtiön taloudellista kehitystä kuvaavat keskeiset tiedot. Tässä tarkastuksessa esitettävät taloudelliset tiedot ovat tilintarkastamattomia.

LISÄTIETOJA

Leif Gustafsson
Toimitusjohtaja, puh. 010 661 10

Aku Rumpunen
Talous- ja rahoitusjohtaja, puh. 010 661 10, 040 556 3546

SEURAA

www.cramogroup.com